

EEN PRAKTISCH VOORBEELD VAN SLACHTKUIKEN-BEGELEIDING

Drs.Th.J.J. van der Rijt,
Stichting Gezondheidsdienst voor Dieren in Zuid-Nederland,
Afdeling pluimvee Boxtel

In de veehouderij in het algemeen en de pluimveehouderij in het bijzonder, zijn veel instanties, bedrijven en personen bezig om voorlichting te geven. Te denken valt o.a. aan de mengvoederindustrie, bouw- en installatiebedrijven, gezondheidsdiensten, rijksvoorlichtingsdienst, proefbedrijven, entstofindustrie en praktiserende dierenartsen.

De specialisatie in de pluimveehouderij is dusdanig dat het geven van algemene voorlichting niet meer voldoende is. Specialisatie in de voorlichting is niet meer weg te denken.

Gezondheidsdiensten en praktiserende dierenartsen houden zich bezig met zaken op het veterinaire vlak. De preventieve diergeneeskunde krijgt hierbij veel aandacht. Immers, koppels waarbij zich een storing voordoet lopen vanwege de korte mestperiode de opgelopen achterstand vaak niet volledig in.

Een extra moeilijkheid is dat steeds meer storingen door meerdere factoren veroorzaakt worden. Het stellen van een goede diagnose is daardoor met eenvoudiger.

Om adequaat in te spelen op problemen die zich in de praktijk voordoen, is informatie uit diezelfde praktijk onontbeerlijk (signaalfunctie). Ook voor het evalueren van therapieën en entschema's is praktijkinformatie noodzakelijk.

IKB, zoals dat nu ingevoerd is, gaat van de gedachte uit dat er informatie vastgelegd moet zijn over hoe pluimveevlees is geproduceerd. Veterinaire informatie is hiervan een onderdeel.

Samengevat:

Een Slachtkuiken Begeleidings Systeem is nodig om:

1. Een signaalfunctie te geven
2. Voorlichting te geven aan pluimveehouders en dierenartsen
3. Entschema's en therapieën te evalueren
4. Informatie vast te leggen ten behoeve van IKB

Om bovenstaande doelstelling te verwezenlijken, is bij de Gezondheidsdienst Zuid-Nederland, een Slachtkuiken Begeleidings Systeem ontwikkeld. Als basis wordt een KOPPELKAART gebruikt.

Getracht is om zoveel mogelijk aan te sluiten bij zaken die nu ook al geregistreerd worden door pluimveehouders en dierenartsen. Dit bevordert de acceptatie van dit begeleidingssysteem.

Van belang is ook om alleen die informatie te verzamelen die nodig is om de doelstelling te bereiken. Nuttige en zinvolle informatie die buiten de koppelkaart om via bestaande kanalen verkregen kan worden, hoeft met op deze koppelkaart te staan.

Het spreekt bijna vanzelf, maar is in ieder geval essentieel, dat de verkregen informatie vertrouwelijk wordt behandeld. Door het maken van ANONIEME overzichten wordt aan die terechte wens tegemoet gekomen.

De koppelkaart bestaat uit vier onderdelen:

1. identificatie van bedrijf en koppel
2. bedrijfsgegevens
3. koppelgegevens
4. veterinaire gegevens

1. Identificatie van bedrijf en koppel

Pluimveehouders die meerdere hokken hebben vullen meestal één kaart per hok in. De informatie over voerleverancier, kuikenbroeder en ras is nodig om de mogelijkheid te openen om gegevens uit de voorschakels te kunnen achterhalen zoals dat ook voor IKB gewenst is.

2. Bedrijfsgegevens

De gegevens die hieruit voortkomen, leiden niet direct tot conclusies, maar kunnen wel aanleiding zijn om bepaalde houderij aspecten nader te onderzoeken. Hiervan worden een paar voorbeelden getoond.

3. Koppelgegevens

Aan pluimveehouders, voorlichters of dierenartsen wordt informatie gevraagd over “ademhalingsgeluiden”, “beengebreeken”, “strooiselkwaliteit” of “mestconsistentie”. In deze fase is nog niet gedefinieerd welke beoordelingscriteria gehanteerd worden.

Tot nu toe wordt afgegaan op het persoonlijke oordeel van de pluimveehouder, voorlichter of dierenarts.

Eventuele conclusies berusten dan ook op subjectieve gegevens. Echter bij voldoende koppelkaarten zal een eventueel signaal wel duidelijk zijn.

4. Veterinaire gegevens

De meest gebruikte entstoffen worden met naam genoemd. Dit bevordert de gebruiksvriendelijkheid. Er is ruimte gelaten voor niet genoemde entstoffen en/of extra entingen.

Er is gekozen om klachten en bevindingen in code weer te geven. De gekozen codes worden ook op de gezondheidsdiensten gebruikt.

Voor medicamenten is nog geen code gekozen, omdat de soorten te talrijk zijn. Bij kalkoenen is dit al wel ingeburgerd.

Op de koppelkaart komen geen gegevens over technische resultaten voor. Op zich is het heel belangrijk om technische en veterinaire gegevens te koppelen Dit is immers de vertaalslag naar de economie.

Een groot probleem is echter het feit dat technische gegevens door de verschillende integraties anders berekend worden en daardoor onvergelijkbaar zijn. Binnen een integratie zijn vergelijkingen uiteraard wel mogelijk en is de vertaalslag naar de economie in principe wel te maken

In het begin is al gezegd dat de hier besproken koppelkaart een ontwikkeling heeft doorgemaakt. Zo'n ontwikkeling is een proces dat steeds door gaat. De praktijk stelt voortdurend andere eisen.

Een goed slachtkuiken begeleidingssysteem moet zich kunnen aanpassen en derhalve flexibel zijn. Dit geldt ook voor de verwerking van de gegevens.

Voor de continuïteit van het SBS, is het noodzakelijk, dat de verzamelde informatie verwerkt wordt en in de vorm van overzichten wordt teruggekoppeld naar de deelnemers.

Hierbij gaat het om twee soorten informatie:

A. Kwantitatief

Hierbij wordt een opsomming gegeven hoe vaak iets voorkomt. Dit heeft betrekking op alle items die op de koppelkaart voorkomen.

Voorbeelden:

1. Hoeveel % van de bedrijven (koppelkaarten) gebruiken stro, hoeveel hout als strooisel?
2. Hoeveel % van de bedrijven (koppelkaarten) passen intermitterende lichtschema's toe?
3. Wat is frequentieverdeling van klachten of bevindingen?
4. Welke medicamenten worden gebruikt en hoe lang?
5. Welke ontsmettingmiddelen worden gebruikt?
6. Welke vaccinaties worden uitgevoerd en wanneer?

B. Kwalitatief

Hierbij wordt gekeken naar de onderlinge samenhang van de verschillende items. Bij de beoordeling hiervan, speelt de statistiek een rol.

Voorbeelden:

1. Hebben de koppels (koppelkaarten) die intermitterende verlichting toepassen meer last van beengebreeken, nat strooisel of nog andere zaken, dan bedrijven die dat niet toepassen?
2. Hebben koppels (koppelkaarten) die stro als strooisel gebruiken, later meer last van nat strooisel, beengebreeken of nog andere dingen dan bedrijven die houtkrullen gebruiken?
3. Heeft de keuze van entstof invloed op uitval in de week volgend op die enting ?

Met behulp van de sheets zal getoond worden wat met het slachtkuiken begeleidingssysteem zoal gedaan kan worden.

De mogelijkheden zijn nagenoeg onbeperkt, maar alles hangt af van de kwaliteit van de aangeleverde informatie. Ook het aantal deelnemers moet groot genoeg zijn om representatief te zijn.